

Stret práva na ochranu osobnosti poslanca obecného zastupiteľstva a práva na informácie

2.11. 2012, 15:47 | najpravo.sk

Prípadný stret základného práva poslancov na súkromie (ochranu osobnosti) so základným právom sťažovateľa na prijímanie informácií zvoleným spôsobom treba podľa názoru ústavného súdu riešiť v prospech sťažovateľa. Obecné zastupiteľstvo konalo a rozhodovalo verejne. Výkon práva sťažovateľa na prijímanie informácií vyhotovovaním zvukovo-obrazového záznamu zo zasadnutia obecného zastupiteľstva má síce určitý vzťah k ich základnému právu na súkromie, ale v danom prípade prevažuje bez akýchkoľvek pochyb uplatnenie základného práva sťažovateľa na informácie spôsobom, aký zvolil a aký mu obecné zastupiteľstvo prijatím zákazu filmovania a následným ukončením rokovania obecného zastupiteľstva odoprelo. Poslanci obecného zastupiteľstva sú verejnými činiteľmi a rokovania obecného zastupiteľstva sú zasadne verejné. V súvislosti s tým sa preto ani nedá uvažovať o tom, že by prevážilo základné právo poslancov na súkromie. V skutočnosti sa získavala informácia z ich verejnej činnosti, teda o ich verejnoprávnom úkone, nie zo súkromia. Tieto verejné úkony sú už z podstaty obmedzením základného práva na súkromie, ale v záujme otvorenosti verejnej moci voči občanom (v tomto prípade aj voči voličom). Preto pri takom hlasovaní nie je nevyhnutné a potrebné rešpektovať základné právo na súkromie na úkor garantovania základného práva na informácie. Iný prístup by poprel zmysel a obsah základného práva na informácie, ktoré má úzku väzbu na princíp verejnosti a transparentnosti postupov a priebehu zasadnutia obecného zastupiteľstva.

(rozhodnutie Ústavného súdu SR zo 6. 10. 2010, sp. zn. II. ÚS 255/2010-27)

Z rozhodnutia:

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša prerokoval prijatú sťažnosť P. S., V., zastúpeného advokátom JUDr. J. D., DrSc., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prijímanie a rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 13 ods. 4, čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Obecného zastupiteľstva obce V. č. 13/2009 z 25. novembra 2009, ktorým mu bolo znemožnené vyhotovenie zvukovo-obrazového záznamu z rokovania Obecného zastupiteľstva obce V. a takto rozhodol:

1. Základné právo P. S. na prijímanie a rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Obecného zastupiteľstva obce V. č. 13/2009 z 25. novembra 2009, ktorým v bode I nesúhlasilo s vyhotovením zvukovo-obrazového záznamu z rokovania Obecného zastupiteľstva obce V., porušené bolo.
2. Bod I uznesenia Obecného zastupiteľstva obce V. č. 13/2009 z 25. novembra 2009, ktorým nesúhlasilo s vyhotovením zvukovo-obrazového záznamu z rokovania Obecného zastupiteľstva obce V., zrušuje.
3. P. S. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 900 € (slovom deväťsto eur), ktoré mu je Obec V. povinná vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. P. S. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov), ktorú je Obec V. povinná vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. J. D., DrSc., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Sťažnosti P. S. vo zvyšnej časti nevyhovuje.

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 255/2010-16 z 19. mája 2010 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť P. S., V. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prijímanie a rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 13 ods. 4, čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Obecného zastupiteľstva obce V. č. 13/2009 z 25. novembra 2009 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ktorým mu bolo znemožnené vyhotovenie zvukovo-obrazového záznamu z rokovania obecného zastupiteľstva.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa, pripojených listinných dôkazov a zvukovo-obrazového záznamu zachytávajúceho priebeh mimoriadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce V. konaného 25. novembra 2009 vyplynulo:

«Obecné zastupiteľstvo obce V. konalo dňa 25.11.2009 mimoriadne zasadnutie. Na zasadnutí sa malo rozhodnúť o udelení plnomocenstva zástupkyňi starostu na zmluvné zabezpečenie právnej pomoci pre obec pri zastupovaní v konaniach pred Krajským súdom v Žiline, kde je podaných šesť žalôb na nečinnosť obce, resp. za neposkytnutie informácií v rozpore so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Mimoriadnemu zasadnutiu konanému 25. novembra 2009 predsedala zástupkyňa starostu obce V. Sťažovateľ sa tohto zasadnutia zúčastnil ako predstaviteľ verejnosti a ako volič s trvalým pobytom na území obce V. Počas mimoriadneho zasadnutia sťažovateľ uplatnil svoje základné právo na informácie tak, že si vyhotovoval zvukovo-obrazový záznam zo zasadnutia pomocou videokamery. Keď poslanci obecného zastupiteľstva zistili, že sťažovateľ vyhotovuje zvukovo-obrazový záznam z verejného zasadnutia, obecné zastupiteľstvo schválilo Uznesenie č. 13/2009, podľa ktorého:

„I. Schvaľuje nedovolenie filmovania pozorovateľmi rokovania z dôvodu rušenia priebehu rokovania obecného zastupiteľstva.“...

Príčinou pre schválenie tohto bodu uznesenia neboli konkrétne rušivé prejavy verejnosti. Uznesenie poslanci obecného zastupiteľstva schválili na návrh zástupkyne starostky odôvodnený formuláciou: „Ako viete z predchádzajúcich zasadnutí, vždy to malo rušivý efekt na priebeh nášho rokovania.“ Následne zástupkyňa starostu vyzvala prítomných poslancov na hlasovanie: „Je niekto za to, kto je za to, aby sa dnešné zasadnutie nenatáčalo?“

Sťažovateľ v čase konania obecného zastupiteľstva obce V. bol oboznámený s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 57/00, ktorým ústavný súd uznal právo fyzických osôb na vyhotovenie zvukového a zvukovo-obrazového záznamu z verejného rokovania Mestského zastupiteľstva v D. V záujme ochrany svojho základného práva sťažovateľ odmietol rešpektovať rozhodnutie obecného zastupiteľstva V. a prejavil odhodlanie pokračovať vo vyhotovovaní zvukovo-obrazového záznamu z mimoriadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva.

Vznikol spor medzi sťažovateľmi a poslancami obecného zastupiteľstva. Jeden z poslancov vyhlásil: „Ja som neni ochotný, aby sa tu natáčalo.“ Ďalší poslanec sa pokúsil sťažovateľa presvedčiť o oprávnenosti poslaneckých požiadaviek argumentáciou o ľudských právach a o tom, že ako poslanec má osobné právo, aby sa v priestore zasadnutia nenatáčalo. Sťažovateľ tento argument odmietol tvrdením, že ako osoba také právo má, ako poslanec nie.

Zástupkyňa starostu, ktorá viedla mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva trvala na tom, že „ona tu rozhoduje“. Sťažovateľ márne namietol: „Sú tu platné zákony, ktoré vy máte dodržiavať.“...

Keď sťažovateľ neopustil priestory verejného zasadnutia, zástupkyňa starostu mimoriadne zasadnutie skončila. Obecné zastupiteľstvo v bode II uznesenia č. 13/2009 „vzalo na vedomie predčasné ukončenie rokovania z dôvodu rušenia pozorujúcimi občanmi.“>

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uviedol:

„... Právo na informácie sa nepriznáva iba ako pasívne právo informáciu dostať, ale aj ako aktívne právo informácie vyhľadávať. Podmienky obmedzenia základného práva na informácie ustanovené v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR sa týkajú prijímania a vyhľadávania informácií oprávnenou osobou, nie povinnosti orgánu verejnej moci ustanovenej čl. 26 ods. 5 Ústavy SR. Orgán verejnej moci je pri uplatnení čl. 26 ods. 4 ústavy iba povinný strpieť, že oprávnená osoba informácie o jeho činnosti vyhľadáva a nesmie konaniu osoby vyhľadávajúcej informácie klásť prekážky, obmedzovať získavanie informácií o svojej činnosti spôsobom alebo za podmienok presahujúcich režim určený čl. 26 ods. 4 Ústavy SR....

Sťažovateľ uplatnil právo na informácie, ktoré má právo získať vlastným konaním, pokiaľ neporušuje podmienky ustanovené čl. 26 ods. 4 Ústavy SR.

Z úpravy čl. 26 ods. 2 Ústavy SR možno vyvodíť, že právo na informácie má tri zložky, a to vyhľadávanie, prijímanie a rozširovanie informácií. ...

Sťažovateľ uplatnil prvú zložku práva na informácie pred zasadnutím obecného zastupiteľstva. Informáciu o informácii získal, keď sa dozvedel o čase a mieste konania mimoriadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva. Sťažovateľ nenamieta porušenie svojho práva na informácie v prvej zložke.

Na mimoriadnom zasadnutí obecného zastupiteľstva konanom 25. novembra 2009 uplatnil druhú zložku práva na informácie, keď informácie prijímal s využitím technického prostriedku, ktorým vyhotovoval zvukovo-obrazový záznam o priebehu mimoriadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva V.

Obmedzenie základného práva na informácie v každej zložke tohto práva v súlade s ústavou je dovolené len vtedy, ak sa splní formálna podmienka zákona a dve kumulatívne materiálne podmienky...."

V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 15/98, v zmysle ktorého: „Formálna podmienka znamená, že obmedzenie prijme národná rada v právnom predpise so silou zákona.... Prvou materiálnou podmienkou je požiadavka, aby obmedzenie slúžilo na ochranu práv a slobôd iných, alebo sa ním musí chrániť bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie alebo mravnosť. Na splnenie prvej materiálnej podmienky stačí preukázanie existencie jedného z citovaných záujmov. Druhou materiálnou podmienkou je podmienka nevyhnutnosti prijatia obmedzenia."

Podmienku nevyhnutnosti obmedzenia ústavný súd vymedzil takto: «V súlade s medzinárodným štandardom termín „nevyhnutný v demokratickej spoločnosti" možno vysvetliť ako naliehavú spoločenskú potrebu prijať obmedzenie základného práva alebo slobody. Obmedzenie práv a slobôd je nevyhnutné, keď možno konštatovať, že cieľ obmedzenia inak dosiahnuť nemožno. Predpokladom teda je, že obmedzenie je nutné aj v demokratickej spoločnosti. Zákon obmedzujúci slobodu prejavu alebo právo na informácie z iného dôvodu ako ustanovuje druhá materiálna podmienka čl. 26 ods. 4 ústavy a nad mieru nevyhnutnosti alebo bez toho, aby nevyhnutnosť existovala, treba pokladať za protiústavný.» (PL. ÚS 15/98)

Podľa názoru sťažovateľa: «... obecné zastupiteľstvo V. v krátkom časovom intervale opakovane, trikrát za sebou porušilo jeho základné právo na prijímanie informácií. Obecné zastupiteľstvo prvýkrát porušilo sťažovateľovo základné právo na prijímanie informácií, keď schválilo uznesenie č. 13/2009 „nedovoľujúce filmovať" rokovanie obecného zastupiteľstva. Obecné zastupiteľstvo V. druhýkrát porušilo sťažovateľovo základné právo na prijímanie informácií, keď za účelom „vymáhania vykonateľnosti" svojho uznesenia č. 13/2009 sa pokúsilo pokračovať v rokovaní v neprítomnosti verejnosti, „za zatvorenými dverami". Obecné zastupiteľstvo V. tretíkrát porušilo sťažovateľovo základné právo na prijímanie informácií, keď predčasne skončilo rokovanie „z dôvodu rušenia pozorujúcimi občanmi".

V okolnostiach prípadu obecné zastupiteľstvo obce V. nevydalo všeobecne záväzné nariadenie, ktorým by vo fáze tvorby práva porušilo úpravu čl. 26 ods. 4 Ústavy SR. Vo fáze aplikácie práva schválilo uznesenie, ktoré nemá základ v zákone. Tým sa v okolnostiach prípadu nesplnila formálna podmienka pre obmedzenie sťažovateľovho práva na informácie v súlade s čl. 26 ods. 4 Ústavy SR.

Obecné zastupiteľstvo V. neidentifikovalo záujem, ktorý podľa čl. 26 ods. 4 ústavy legitimizuje obmedzenie práva na informácie. Obecné zastupiteľstvo V. konštatovalo, že filmovanie ruší priebeh rokovania obecného zastupiteľstva. Toto konštatovanie nemalo základ v skutkovom stave. Sťažovateľ nevyhotovoval zvukovo-obrazový záznam pomocou technického prostriedku, ktorý by bol nadmerne hlučný, vypúšťal by dym, nepríjemný zápach alebo akokoľvek inak negatívne pôsobil na zmysly zasadaajúcich poslancov obecného

zastupiteľstva. V okolnostiach prípadu nebola splnená prvá materiálna podmienka ustanovená čl. 26 ods. 4 Ústavy SR.

Obecné zastupiteľstvo V. sa nezaoberalo ani otázkou alternatív k „nedovoleniu filmovania pozorovateľmi rokovania," ktoré by s menšou intenzitou zasiahlo do základného práva na informácie. Obecné zastupiteľstvo V. sa teda vôbec nezaoberalo otázkou, či v demokratickej spoločnosti je nevyhnutné obmedziť základné právo na informácie prostredníctvom „nedovolenia filmovania". V okolnostiach prípadu teda nebola splnená ani druhá materiálna podmienka ustanovená čl. 26 ods. 4 Ústavy SR.»

Sťažovateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že «Obecné zastupiteľstvo V. po schválení uznesenia č. 13/2009 sa pokúsilo zabezpečiť „vykonateľnosť" bodu I spôsobom, ktorý znovu nemal základ v zákone a ktorým obecné zastupiteľstvo znovu obmedzilo sťažovateľovo právo na informácie v nesúlade s podmienkami čl. 26 ods. 4 Ústavy SR.

Zákonom určujúcim podmienky obmedzenia práva na informácie o priebehu rokovania obecného zastupiteľstva je zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Podľa § 12 ods. 4 tohto zákona rokovania obecného (mestského) zastupiteľstva sú v zásade verejné. Vyhlásiť rokovanie obecného (mestského) zastupiteľstva za neverejné možno iba vtedy, ak sa prerokúvajú veci, ktoré majú byť predmetom utajovania v štátnom záujme. To znamená, že v prípade vyhlásenia rokovania zastupiteľstva za neverejné z dôvodu utajenia v štátnom záujme nemôže dôjsť k prijímaniu informácií akýmkoľvek spôsobom z takéhoto rokovania vrátane technických prostriedkov a nemôže dôjsť ani k rozširovaniu takýchto informácií (I. ÚS 57/00).

V okolnostiach prípadu nedošlo k rokovaniu obecného zastupiteľstva V. o veci, ktorá mala byť utajená v štátnom záujme. Obecné zastupiteľstvo sa pokúsilo zneužiť úpravu zákona na jeho aplikáciu za podmienok, ktorých sa zákonná úprava netýka. Zástupkyňa starostu ani nikto z poslancov obecného zastupiteľstva nenavrhol, aby sa predmetom rokovania obecného zastupiteľstva stala vec utajená v štátnom záujme. Príčinu pre pokus o utajenie časti rokovania pred verejnosťou prostredníctvom neverejného zasadnutia možno v okolnostiach prípadu jednoznačne určiť. Stala sa ňou neskrývaná vôľa sťažovateľa pokračovať vo vyhotovovaní zvukovo-obrazového záznamu z priebehu verejného rokovania obecného zastupiteľstva.»

Sťažovateľ v tejto súvislosti citoval z nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 57/00: „Keďže nejestvuje také obmedzenie práva na informácie, ktoré by na úrovni zákona umožňovalo zasahovať do práva na informácie z verejného zasadnutia mestského zastupiteľstva, nie je naplnená základná podmienka čl. 26 ods. 4 ústavy pre možnosť obmedziť právo na informácie." V nadväznosti na to je sťažovateľ toho názoru, že „Postup poslancov obecného zastupiteľstva V. a zástupkyne starostu, ktorá viedla rokovanie obecného zastupiteľstva na mimoriadnom zasadnutí konanom 25. novembra 2009 bol vo vzťahu k uplatneniu sťažovateľovho práva na prijímanie informácií celkom svojvoľný. ... Zmarenia prijímania informácií sa obecné zastupiteľstvo V. dopustilo voči sťažovateľovi, keď predčasne ukončilo svoje rokovanie, aby zamedzilo ďalšiemu prijímaniu informácií o veciach prerokovaných a rozhodovaných na mimoriadnom zasadnutí konanom 25. novembra 2009...".

Sťažovateľ poukázal aj na to, že „Základnou podmienkou obmedzenia ľudského práva prijímať a rozširovať informácie zaručeného podľa čl. 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je ustanovenie zákona, ktoré obmedzenie umožňuje. Sťažovateľ v argumentácii k porušeniu ochrany priznanej podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR už uviedol, že zákonné ustanovenie umožňujúce obmedzenie prijímania informácií na verejnom zasadnutí zastupiteľstva obce neexistuje. Preto obecné zastupiteľstvo V. postupom uplatneným v okolnostiach prípadu porušilo aj čl. 10 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd."

Postup obecného zastupiteľstva v okolnostiach prípadu bol podľa názoru sťažovateľa aj v rozpore s čl. 13 ods. 4 ústavy. V tejto súvislosti sťažovateľ uviedol:

«Obecné zastupiteľstvo V. na mimoriadnom zasadnutí konanom 25. novembra 2009 „nedovolilo filmovanie" priebehu rokovania obecného zastupiteľstva bez zachovania podstaty a zmyslu práva na prijímanie informácií na verejnom zasadnutí obecného zastupiteľstva. V úsilí zamedziť oprávneným osobám prijímanie informácií... obecné zastupiteľstvo sa pokúsilo časť rokovania uskutočniť formou neverejného zasadnutia a keď tento zákonu odporujúci postup zlyhal, uznesením „vzalo na vedomie"

predčasné ukončenie rokovania z predstieraného právneho dôvodu „rušenia rokovania pozorujúcimi občanmi.“»

Sťažovateľ namietol aj porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy argumentujúc: „K základným znakom materiálneho právneho štátu patrí dôsledné dodržiavanie základných práv a slobôd. Porušením základného práva na informácie obecné zastupiteľstvo V. na mimoriadnom zasadnutí konanom 25. novembra 2009 zároveň porušilo aj čl. 1 ods. 1 ústavy v rozsahu týkajúcom sa právneho štátu.

K základným znakom demokratického štátu, ktorý sa tiež zaručuje čl. 1 ods. 1 ústavy, patrí účasť obyvateľstva na uplatňovaní verejnej moci. Predpokladom účasti na uplatňovaní verejnej moci je informovanosť jednotlivých osôb... vrátane informácií o činnosti orgánov územnej samosprávy. Obecné zastupiteľstvo V. na mimoriadnom zasadnutí konanom 25. novembra 2009 uplatnilo postup, ktorý nebol v súlade s požiadavkami uplatnenia verejnej moci v demokratickom štáte."

Podľa názoru sťažovateľa obecné zastupiteľstvo na mimoriadnom zasadnutí konanom 25. novembra 2009 uplatnilo postup, ktorý nebol v súlade ani s čl. 2 ods. 2 ústavy. V nadväznosti na toto tvrdenie sťažovateľ uviedol: „Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy SR výslovne upravuje postavenie orgánov štátu. Toto ustanovenie predstavuje právny základ pre zásadu Čo nie je dovolené, je zakázané, ktorá je jednou zo základných zásad materiálneho právneho štátu. ... Tejto zásade v materiálnom právnom štáte nemôžu podliehať iba orgány štátu. Musia sa jej podriadiť všetky orgány verejnej moci. Preto ju nemožno pred uplatnením interpretovať doslovne, ale v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy ju treba vysvetľovať pomocou extenzívneho výkladu ako zásadu, ktorej podlieha činnosť všetkých orgánov verejnej moci. V okolnostiach prípadu to má za následok, že aj orgán územnej samosprávy v obci V. pri uplatnení svojich právomocí musí postupovať v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR."

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia „z dôvodu, že samé rozhodnutie o porušení jeho základného práva na prístup k informáciám v okolnostiach prípadu nemá povahu dostatočnej satisfakcie. Porušenie jeho základného práva sa nedá napraviť konštatovaním poškodenia sťažovateľa. Sťažovateľ utrpel psychickú ujmu spočívajúcu v pocitoch márnosti, nespravodlivosti a krivdy, že v rozhodnom čase nedosiahol spravodlivú ochranu svojich práv a právom chránených záujmov. Kompenzáciou za túto ujmu je primerané finančné zadosťučinenie, o ktoré sťažovateľ žiada."

Na základe dôvodov uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

«1. Schválením bodu I v uznesení č. 13/2009, ktorým obecné zastupiteľstvo obce V. na mimoriadnom zasadnutí obecného zastupiteľstva obce V. vo V. dňa 25.11.2009 prijalo zákaz filmovania priebehu zasadnutia obecného zastupiteľstva formulovaný ako „nedovolenie filmovania pozorovateľmi rokovania z dôvodu rušenia priebehu rokovania obecného zastupiteľstva" bolo porušené základné právo sťažovateľa na prijímanie a rozširovanie informácií pomocou zvukovo-obrazového záznamu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 13 ods. 4, čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Bod I uznesenia obecného zastupiteľstva č. 13/2009 zo dňa 25.11.2009, ktorým obecné zastupiteľstvo obce V. nedovolilo vyhotovenie zvukovo-obrazového záznamu zo svojho rokovania, sa zrušuje.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky sťažovateľovi P. S. za porušenie jeho základného práva prijímať a rozširovať idey a informácie priznáva primerané finančné zadosťučinenie 900 euro. Obec V. je povinná vyplatiť toto zadosťučinenie do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky. Obec V. platbu vykoná na účet, ktorý mu P. S. uvedie.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 328 euro a 26 centov, ktorú je obec V. povinná vyplatiť advokátovi JUDr. J. D., DrSc, do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto nálezov v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky. Obec V. platbu vykoná na účet, ktorý jej JUDr. J. D., DrSc. uvedie.»

II.

Napriek tomu, že ústavný súd listom č. k. II. ÚS 255/2010-23 z 2. júna 2010 vyzval starostu obce V., aby sa vyjadril k podanej sťažnosti Obec V. svoje právo nevyužila a do rozhodnutia ústavného súdu sa k veci nevyjadrila.

Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu oznámil ústavnému súdu listom z 11. júna 2010, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností, zo spisového materiálu predloženého starostom obce V. a zvukovo-obrazového záznamu zachytávajúceho priebeh mimoriadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce V. konaného 25. novembra 2009 možno skutkový stav veci týkajúci sa predmetu konania zhrnúť takto:

Zástupkyňa starostu obce V. zvolala na 25. november 2009 mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva s týmto návrhom programu rokovania: „1. Otvorenie, 2. Ospravedlnenie neprítomných poslancov, 3. Odsúhlasenie natáčania rokovania obecného zastupiteľstva, 4. Schválenie programu, 5. Voľba návrhovej a overovacej komisie, 6. Riešenie právnej pomoci, 7. Diskusia, 8. Záver.“

Mimoriadneho zasadnutia sa zúčastnil sťažovateľ ako predstaviteľ verejnosti a ako volič s trvalým pobytom na území obce V. spolu s ďalšími „pozorujúcimi občanmi“. Mimoriadnemu zasadnutiu predsedala zástupkyňa starostu obce V. Počas mimoriadneho zasadnutia si sťažovateľ vyhotovoval zvukovo-obrazový záznam zo zasadnutia pomocou videokamery. Keď poslanci obecného zastupiteľstva zistili, že sťažovateľ vyhotovuje zvukovo-obrazový záznam z verejného zasadnutia, zástupkyňa starostu vyzvala poslancov na „odsúhlasenie natáčania rokovania obecného zastupiteľstva“ podľa bodu 3 programu a uviedla: „Toto je potrebné odhlasovať páni poslanci, nakoľko, ako viete z predchádzajúcich rokovaní, vždy to malo rušivý efekt na priebeh nášho rokovania. V prípade, že toto naše rozhodnutie nebude rešpektované, preruším rokovanie a ďalej budeme pokračovať neverejne.“

Následne zástupkyňa starostu dala hlasovať: „Kto je za to, aby sa dnešné naše rokovanie nenatáčalo, pretože to má pre nás poslancov rušivý efekt?“

Obecné zastupiteľstvo v bode I napadnutého uznesenia schválilo „nedovolenie filmovania pozorovateľmi rokovania z dôvodu rušenia priebehu rokovania obecného zastupiteľstva“. Po odhlasovaní „nedovolenia filmovania“ všetkými prítomnými poslancami zástupkyňa starostu vyzvala sťažovateľa: „Ak chcete tu zostať, rešpektujte naše rozhodnutie celého obecného zastupiteľstva.“ Na to sťažovateľ uviedol: „Nebudem ho rešpektovať, lebo je protiústavné.“

Vznikol spor medzi sťažovateľom a poslancami obecného zastupiteľstva. Jeden z poslancov vyhlásil: „Ja som neni ochotný, aby sa tu natáčalo.“ Ďalší poslanec argumentoval tým, že ako poslanec má osobné právo, aby sa v priestore zasadnutia nenatáčalo. Sťažovateľ tento argument odmietol s tým, že ako osoba také právo má, ale ako poslanec nie. Keď sťažovateľ neopustil priestory verejného zasadnutia (nerešpektujúc zákaz filmovania rokovania obecného zastupiteľstva), zástupkyňa starostu mimoriadne zasadnutie ukončila. Obecné zastupiteľstvo v bode II napadnutého uznesenia vzalo na vedomie „predčasné ukončenie rokovania z dôvodu rušenia pozorujúcimi občanmi“.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodne iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom a uznesením Obecného zastupiteľstva obce V. č. 13/2009 z 25. novembra 2009, ktorým v bode I nesúhlasilo s vyhotovením zvukovo-obrazového záznamu zo svojho rokovania, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na

prijímanie a rozširovanie informácií pomocou zvukovo-obrazového záznamu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 4, čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

Podľa čl. 26 ods. 4 ústavy slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

Podľa čl. 10 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice (odsek 1). Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti, aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci (odsek 2).

Osobný rozsah základného práva na informácie je daný slovom každý. Právo vyhľadávať a prijímať informácie treba pritom chápať ako konanie smerujúce k získaniu, prijímaniu a spracovaniu informácie. Realizácia tohto práva súvisí s uplatnením všeobecnej povinnosti orgánov verejnej moci poskytovať informácie o svojej činnosti, postupoch, konaniach, rozhodovacích procesoch a rozhodnutiach jednotlivým fyzickým osobám alebo hromadným informačným prostriedkom.

Podľa právnych názorov ústavného súdu vyslovených napr. v rozhodnutiach vo veciach vedených pod sp. zn. II. ÚS 28/96 a sp. zn. II. ÚS 7/00 sloboda prejavu a právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie sa zaručuje každému jednotlivcovi ako jeho základné právo. Prostredníctvom práva prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie sa každému umožňuje dozvedieť sa informáciu a získať informáciu do svojej dispozičnej sféry a v nej informáciu spracovať pre svoju potrebu i potrebu iných, keďže v súlade s ústavou k nemu patrí aj právo informáciu ďalej rozširovať.

Právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie teda chráni možnosť získať informácie nielen pasívnym správaním, ale aj aktívnym správaním oprávnenej osoby.

Z ústavnej definície vyplýva, že právo na informácie zaručené v čl. 26 ústavy má tri zložky, a to vyhľadávanie, prijímanie a rozširovanie informácií. Ide o tri relatívne samostatné zložky práva na informácie. Vyhľadávanie informácií je vlastne zisťovanie, či v oblasti záujmu toho, kto informácie vyhľadáva, informácie vôbec existujú, aké a kde sa nachádzajú. Prijímanie informácií je získanie informácie do vlastnej dispozičnej sféry tak, aby mohla byť subjektom pre vlastnú potrebu, ako aj pre potrebu iných spracovaná. Získanie informácie sa môže uskutočňovať tak zmyslovými orgánmi, ako aj rôznymi technickými prostriedkami, akými sú za súčasného stavu zvukové, obrazové, ako aj zvukovo-obrazové záznamy, ale aj akýmkoľvek iným spôsobom. Rozširovanie informácií je akýkoľvek spôsob odovzdania prijatej informácie ďalšiemu subjektu, resp. ďalším subjektom (*mutatis mutandis* I. ÚS 57/00).

Ústava ponecháva v dispozičnej sfére každého oprávneného subjektu, aby sa rozhodol, ako právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať informácie o verejných veciach uplatní a či pritom využije technické zariadenia určené na vyhotovenie obrazového, zvukovo-obrazového alebo zvukového záznamu (podobne aj II. ÚS 28/96).

Podľa čl. 26 ods. 5 ústavy orgány verejnej moci, ku ktorým patrí aj obecné zastupiteľstvo ako orgán obce podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon. Takým zákonom je v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) – ďalej len „zákon o slobode informácií“.

V prípade obecného zastupiteľstva zákon o slobode informácií ustanovuje podmienky a spôsob vykonania povinnosti poskytovať informácie o činnosti zastupiteľstva v § 5 ods. 9 v spojení s § 5 ods. 2 zákona.

Zákon o slobode informácií však nepokrýva všetky aspekty základného práva na informácie v zmysle čl. 26 ods. 1 ústavy a na daný prípad sa nevzťahuje (podľa § 3 ods. 1 zákon sa vzťahuje len na informácie, ktoré má povinná osoba k dispozícii, nemožno ho použiť na nahrávanie práve prebiehajúcej udalosti, povinná osoba má povinnosť vybaviť žiadosť o sprístupnenie informácií v zákonom stanovených lehotách a pod.).

Podľa právneho názoru ústavného súdu čl. 26 ods. 5 ústavy hovorí o povinnosti orgánov územnej samosprávy poskytovať informácie o svojej činnosti. Naproti tomu z čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy vyplýva právo každého na informácie, a to na ich vyhľadávanie, prijímanie a rozširovanie, ktoré je iné než povinnosť orgánov územnej samosprávy podľa čl. 26 ods. 5 ústavy. V prípade verejného rokovania orgánov územnej samosprávy sa povinnosť „primeraným spôsobom“ poskytovať informácie o svojej činnosti nemôže vzťahovať na tých, ktorí sa takéhoto rokovania priamo zúčastňujú. Ustanovenie čl. 26 ods. 5 ústavy nemožno totiž chápať ako zrkadlový obraz čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, teda tak, že by čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy stanovoval právo každého na informácie a čl. 26 ods. 5 ústavy tomu zodpovedajúcu povinnosť orgánu územnej samosprávy (I. ÚS 57/00).

Vzhľadom na definíciu jednotlivých zložiek práva na informácie treba dospieť k záveru, že nesúhlas Obecného zastupiteľstva obce V. s vykonávaním zvukovo-obrazového záznamu zo svojho mimoriadneho zasadnutia konaného 25. novembra 2009 opierajúci sa o bod I napadnutého uznesenia smeroval bezprostredne iba proti právu sťažovateľa na slobodné prijímanie informácií prostredníctvom zvukovo-obrazového záznamu. Nesmeroval proti právu sťažovateľa na prijímanie informácií vlastnými zmyslami alebo akýmkoľvek iným spôsobom a nesmeroval ani proti právu sťažovateľa informácie vyhľadávať a rozširovať. Napriek tomu však objektívne zasiahol aj do práva sťažovateľa informácie rozširovať pomocou vyhotoveného zvukovo-obrazového záznamu. Totiž, za situácie, keď bolo sťažovateľovi znemožnené záznam vyhotoviť, stratil možnosť ním zvoleným spôsobom získané informácie rozširovať.

Treba preto považovať za jednoznačne preukázané, že napadnutým uznesením, ktorým obecné zastupiteľstvo nesúhlasilo s vyhotovením zvukovo-obrazového záznamu zo svojho rokovania, sa zasiahlo do výkonu práva sťažovateľa prijímať a rozširovať informácie zvukovo-obrazovým záznamom tak podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru.

V rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 15/98 ústavný súd vyslovil, že obmedzenie práva na informácie v súlade s ústavou je dovolené len vtedy, ak sa splní formálna podmienka zákona a dve kumulatívne materiálne podmienky. Formálna podmienka znamená, že obmedzenie prijme Národná rada Slovenskej republiky v právnom predpise so silou zákona. Prvou materiálnou podmienkou je požiadavka, aby obmedzenie slúžilo na ochranu práv a slobôd iných, alebo sa ním musí chrániť bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie alebo mravnosť. Na splnenie prvej materiálnej podmienky stačí preukázanie existencie jedného z citovaných záujmov. Druhou materiálnou podmienkou je podmienka nevyhnutnosti prijatia obmedzenia. Obdobné kritériá na obmedzenie slobody prejavu a práva na informácie obsahuje aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 10 dohovoru. Inými slovami, orgány verejnej moci môžu zasiahnuť do tohto práva za súčasného splnenia troch podmienok: zásah je ustanovený zákonom, zodpovedá niektorému legitímnemu cieľu ustanovenému v ústave (čl. 26 ods. 4), resp. dohovore (čl. 10 ods. 2), a je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom.

Základným predpokladom ústavnosti obmedzenia práva na informácie je to, aby bolo obmedzenie uložené zákonom. Termínom „zákon“ sa podľa judikatúry ústavného súdu rozumie neurčitý počet všeobecne

záväzných právnych predpisov s definovaným stupňom právnej sily (II. ÚS 28/96). Preto treba skúmať, či jestvuje v danej oblasti zákon, ktorý by obmedzenie práva na informácie pripúšťal.

Zákonom určujúcim podmienky obmedzenia práva na informácie o priebehu rokovania obecného zastupiteľstva je zákon o obecnom zriadení. V tejto súvislosti treba súhlasiť so sťažovateľom, že len ustanovenie § 12 ods. 4 zákona o obecnom zriadení (s účinnosťou od 1. apríla 2010 je to ustanovenie § 12 ods. 9, pozn.) umožňuje obmedziť právo na informácie z rokovania obecného zastupiteľstva. Podľa tohto ustanovenia (v znení účinnom v čase uskutočnenia zasadnutia obecného zastupiteľstva) sú rokovania obecného zastupiteľstva zásadne verejné. Obecné zastupiteľstvo vyhlási rokovanie vždy za neverejné, ak predmetom rokovania sú informácie alebo veci chránené podľa osobitných zákonov; to neplatí, ak je predmetom rokovania obecného zastupiteľstva

a) použitie verejných prostriedkov na platy, odmeny a iné náležitosti spojené s výkonom funkcie orgánov obce, členov orgánov obce, zamestnancov obce alebo osôb, ktoré vykonávajú za odplatu činnosť pre obec,

b) nakladanie s majetkom vo vlastníctve obce, najmä prevod vlastníctva k majetku vo vlastníctve obce, nadobudnutie majetku do vlastníctva obce alebo prenechanie majetku obce do užívania iným osobám.

Zákon o obecnom zriadení v poznámke k ustanoveniu § 12 ods. 4 uvádza demonštratívny výpočet právnych predpisov (zákonov), ktoré upravujú obchodné tajomstvo, bankové tajomstvo, daňové tajomstvo, ochranu osobných údajov a ochranu utajovaných skutočností.

To znamená, že v prípade vyhlásenia rokovania obecného zastupiteľstva za neverejné (ak predmetom rokovania sú informácie alebo veci chránené podľa osobitných zákonov) nemôže dôjsť k prijímaniu informácií akýmkoľvek spôsobom z takéhoto rokovania vrátane technických prostriedkov a nemôže dôjsť ani k rozširovaniu takýchto informácií (m. m. I. ÚS 57/00).

V okolnostiach danej veci z programu rokovania Obecného zastupiteľstva obce V. konaného 25. novembra 2009 nevyplývajú také body, v súvislosti s ktorými by bolo možné uvažovať o splnení podmienky na vyhlásenie rokovania obecného zastupiteľstva za neverejné. V posudzovanom prípade by bolo skôr možné uvažovať o obligatórnej verejnosti rokovania obecného zastupiteľstva, keďže v programe rokovania mimoriadneho zasadnutia bolo aj zmluvné zabezpečenie právnej pomoci pre obec pri zastupovaní v súdnych konaniach, teda predmetom rokovania malo byť použitie verejných prostriedkov na odmeny osôb, ktoré vykonávajú za odplatu činnosť pre obec [§ 12 ods. 4 písm. a) zákona o obecnom zriadení].

Z priebehu mimoriadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce V. konaného 25. novembra 2009 vyplýva, že ani potom, ako obecné zastupiteľstvo prijalo zákaz vyhotovovania zvukovo-obrazového záznamu zo zasadnutia obecného zastupiteľstva, nemalo v úmysle vyhlásiť rokovanie obecného zastupiteľstva za neverejné, keď zástupkyňa starostu uviedla: „Ak chcete tu zostať, rešpektujte naše rozhodnutie celého obecného zastupiteľstva.“ Dôvodom pre úmysel zástupkyne starostu pokračovať v rokovaní neverejne bolo až „nevynútenie vykonateľnosti“ bodu I napadnutého uznesenia.

Keďže nejestvuje také obmedzenie práva na informácie, ktoré by na úrovni zákona umožňovalo zasahovať do práva na informácie z verejného zasadnutia obecného zastupiteľstva, nie je naplnená základná podmienka čl. 26 ods. 4 ústavy pre možnosť obmedziť právo na informácie. Preto vlastne ani nie je potrebné skúmať, či sú naplnené ďalšie podmienky ustanovené v čl. 26 ods. 4 ústavy, teda či ide v konkrétnom prípade o opatrenie v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti. Podmienky ustanovené v čl. 10 ods. 2 dohovoru, za ktorých možno právo prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky obmedziť, sú do značnej miery zhodné s podmienkami podľa čl. 26 ods. 4 ústavy. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že dôvodom nesúhlasu s vyhotovením zvukovo-obrazového záznamu bolo rušenie priebehu rokovania obecného zastupiteľstva, z čoho vyplýva, že obecné zastupiteľstvo sa do istej miery bránilo potrebou prijať opatrenie nevyhnutné na zabezpečenie verejného poriadku. Jeden z poslancov tiež argumentoval svojimi osobnostnými právami.

Postup obecného zastupiteľstva a jeho hlasovanie o tom, že sťažovateľ nemá právo pokračovať vo vyhotovovaní zvukovo-obrazového záznamu z rokovania obecného zastupiteľstva, nemožno podľa názoru ústavného súdu ospravedlniť argumentom o rušení verejného poriadku pri rokovaní obecného zastupiteľstva. Sťažovateľ nenarušoval verejný poriadok, ale, ako to vyplynulo z predložených dôkazov,

rušil poslancov len podľa ich subjektívneho nazerania. Preto rozhodnutie obecného zastupiteľstva sa nedá považovať za opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu verejného poriadku.

Prípadný stret základného práva poslancov na súkromie (ochranu osobnosti) so základným právom sťažovateľa na prijímanie informácií zvoleným spôsobom treba podľa názoru ústavného súdu riešiť v prospech sťažovateľa. Obecné zastupiteľstvo konalo a rozhodovalo verejne. Výkon práva sťažovateľa na prijímanie informácií vyhotovovaním zvukovo-obrazového záznamu zo zasadnutia obecného zastupiteľstva má síce určitý vzťah k ich základnému právu na súkromie, ale v danom prípade prevažuje bez akýchkoľvek pochyb uplatnenie základného práva sťažovateľa na informácie spôsobom, aký zvolil a aký mu obecné zastupiteľstvo prijatím zákazu filmovania a následným ukončením rokovania obecného zastupiteľstva odoprelo. Poslanci obecného zastupiteľstva sú verejnými činiteľmi a rokovania obecného zastupiteľstva sú zasadne verejné. V súvislosti s tým sa preto ani nedá uvažovať o tom, že by prevážilo základné právo poslancov na súkromie. V skutočnosti sa získavala informácia z ich verejnej činnosti, teda o ich verejnoprávnom úkone, nie zo súkromia. Tieto verejné úkony sú už z podstaty obmedzením základného práva na súkromie, ale v záujme otvorenosti verejnej moci voči občanom (v tomto prípade aj voči voličom). Preto pri takom hlasovaní nie je nevyhnutné a potrebné rešpektovať základné právo na súkromie na úkor garantovania základného práva na informácie. Iný prístup by poprel zmysel a obsah základného práva na informácie, ktoré má úzku väzbu na princíp verejnosti a transparentnosti postupov a priebehu zasadnutia obecného zastupiteľstva.

Ústavný súd v tomto konaní nezistil žiaden legitímny dôvod na také obmedzenie práva sťažovateľa prijímať informácie z verejného zasadnutia obecného zastupiteľstva, k akému došlo postupom Obecného zastupiteľstva obce V. Z okolností posudzovaného prípadu vyplýva, že nešlo o opatrenie v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 4 ústavy) ani o žiaden z dôvodov verejného záujmu podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru.

Zo zistených skutočností a uvedených právnych východísk vyplýva, že Obecné zastupiteľstvo obce V. na svojom zasadnutí 25. novembra 2009 prijatím nesúhlasu s vyhotovením zvukovo-obrazového záznamu zo svojho rokovania uplatnilo proti sťažovateľovi zásah do výkonu jeho práva na informácie zaručeného v čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj v čl. 10 ods. 1 dohovoru, ktorý v okolnostiach daného prípadu nebol legálny, keďže sa neopieral o „zákon“ a nebol ani legitímny, keďže nebol odôvodnený niektorým z legitímnych cieľov. Podľa názoru ústavného súdu Obecné zastupiteľstvo obce V. ako orgán verejnej moci bolo povinné strpieť výkon tohto práva a nemohlo toto právo obmedziť alebo jeho výkon podmieniť hlasovaním poslancov obecného zastupiteľstva.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že uznesením Obecného zastupiteľstva obce V. č. 13/2009 z 25. novembra 2009, ktorým v bode I obecné zastupiteľstvo nesúhlasilo s vyhotovením zvukovo-obrazového záznamu zo svojho rokovania, bolo porušené základné právo sťažovateľa na prijímanie a rozširovanie informácií pomocou zvukovo-obrazového záznamu zaručené v čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy ako aj právo zaručené v čl. 10 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedený záver ústavný súd už nepovažoval za potrebné osobitne sa zaoberať namietaným porušením čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 4 ústavy.

IV.

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Vzhľadom na konštatované porušenie práv sťažovateľa uznesením Obecného zastupiteľstva obce V. č. 13/2009 z 25. novembra 2009, ktorým v bode I obecné zastupiteľstvo nesúhlasilo s vyhotovením zvukovo-obrazového záznamu zo svojho rokovania, ústavný súd toto uznesenie v napadnutej časti zrušil (bod 2 výroku nálezu).

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho práva boli porušené, aj primerané finančné zadostučinenie. Podľa odseku 5 citovaného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadostučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ požadoval priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 900 €, čo odôvodnil najmä tým, že utrpel psychickú ujmu spočívajúcu v pocitoch márnosti, nespravodlivosti a krivdy, že v rozhodnom čase nedosiahol spravodlivú ochranu svojich práv a právom chránených záujmov.

Ústavný súd dôsledne zväžiac všetky okolnosti prípadu sťažovateľa dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia jeho základného práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru a zrušenie napadnutého uznesenia nie je dostatočným zadostučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadol najmä na povahu a význam dotknutých práv, ako aj na intenzitu a dôsledky ich porušenia (zmarenie práva sťažovateľa prijímať a rozširovať informácie zvoleným spôsobom), ktoré už nemožno napraviť. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadostučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané v ním požadovanej výške, t. j. v sume 900 € (bod 3 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho obligatórnym právnym zastupovaním advokátom v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ si uplatnil trovy konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2010 v celkovej sume 328,26 €, ktoré aj bližšie špecifikoval.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania zistil, že sťažovateľom uplatnená náhrada trov konania presahuje sumu vypočítanú ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), preto sťažovateľovi priznal náhradu trov konania v súlade s vyhláškou. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2010 (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti) v zmysle § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky, t. j. 2 x 120,23 €, k tomu režijný paušál 2 x 7,21 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 254,88 €. Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v časti dane z pridanej hodnoty uplatnenej sťažovateľom vo výške 52,41 €, pretože právny zástupca sťažovateľa nepreukázal, že je platiteľom tejto dane. Úhrada bola priznaná v celkovej sume 254,88 € (bod 4 výroku nálezu). Uplatneným trovám konania vo zvyšnej časti ústavný súd nevyhovel.

Trovy konania je Obec V. povinná zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.